

school

vitus

anti-pestprotocol

december 2022

Inhoud

Inleiding	blz 3
1. Uitgangspunten ten aanzien van 'pesten'	blz 4
2. Wat wordt verstaan onder 'pesten', de begrippen	blz 5
3. De verschillende rollen bij pestgedrag, de betrokkenen	blz 7
4. Preventieve maatregelen	blz 10
5. Repressieve maatregelen	blz 11
6. Pedagogische invulling	blz 12
7. Schoolregels Vitus	blz 14
8. Schoolregels Catharina	blz 15
9. Bijlage 1: Vreedzame school, Vitus	blz 16
10. Bijlage 2: Kwink, Catharina	blz 18
11. Bijlage 3: Stappenplan	blz 20

Daar waar 'ouders' geschreven staat, wordt bedoeld 'ouder(s) en/of verzorger(s)'.

INLEIDING

Veel scholen hebben een anti-pestprotocol waarin staat hoe de school pesten voorkomt, pestgedrag signaleert en aanpakt.

Het hebben van een anti-pestprotocol is niet verplicht. Wel moet elke school in Nederland beleid voeren gericht op het voorkomen, aanpakken en tegengaan van pesten. (wet Veiligheid op school).

In dit document wordt uitgelegd wat het belang is van het hebben van een anti-pestprotocol, wat nu precies wordt verstaan onder 'pesten' en het belangrijkste: Hoe gaan de scholen binnen het Educatief Cluster om met (mogelijk) pestgedrag?

Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen: leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders.

Met een anti-pestprotocol laten de Vitusschool en de Catharinaschool aan ouders en leerlingen zien dat zij pesten serieus nemen, hoe zij pesten willen voorkomen en aanpakken. Van belang is dat het anti-pestprotocol bij iedereen binnen het cluster bekend is en wordt gehanteerd in peestsituatie.

Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief effect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen.

Wat is de inhoud van het pestprotocol?

- Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van het Cluster en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze aanpakt.
Het Cluster wil voor alle kinderen die de scholen bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat het Cluster stelling neemt tegen pestgedrag en afgesproken maatregelen neemt bij voorkomend pestgedrag. (Zie hoofdstuk 4)

Vastgesteld: december 2022

1. Uitgangspunten ten aanzien van 'pesten'.

Pesten is een probleem!

- Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaart het cluster dat als een probleem voor álle betrokkenen.
- Het cluster heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt gezien en niet wordt geaccepteerd.
- Het cluster wil positief gedrag en omgaan met elkaar stimuleren.
- Leerkrachten zijn alert op pestgedrag. Indien er signalen worden waargenomen die duiden op pestgedrag, nemen leerkrachten duidelijk stelling en ondernemen actie tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid ligt bij de leerkracht.
- Wanneer pesten optreedt, voert de school het pestprotocol uit.
- Het pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en aan alle ouders ter inzage aangeboden via de website.

2. Wat wordt verstaan onder pesten: De Begrippen.

Plagen

Iemand op het schoolplein een duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag ontstaat uit een onschuldige sfeer. Het gaat erom dat het gedrag door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is bij plagen zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Ruw gedrag

In het spel en het samenwerken, kan het voorkomen dat kinderen iets doen dat onaardig overkomt zonder de intentie te hebben werkelijk onaardig te zijn. Een kind kan tegen een ander aanbotsen, iets op een onaardige toon zeggen, een blik hebben die onvriendelijk overkomt, iets van een ander kapot maken. Dit soort zaken kunnen door een kind dat zich niet veilig voelt, opgevat worden als pestgedrag. Omdat hierin de bedoeling niet is een ander moedwillig te kwetsen, spreken we hier niet over pesten.

Pesten

Pesten heeft een bedreigend en systematisch karakter. Pesten gebeurt moedwillig en heeft een vervelende bedoeling. We spreken van pesten als het regelmatig gebeurt. Pesten kan begrepen worden als groepsproces. Bij pesten zien we verschillende rollen, de bekendste zijn de rollen van pester en slachtoffer. Minder bekend zijn de rollen die de omstanders innemen. Deze omstanders hebben vaak zonder dat zij het zich bewust zijn, heel veel invloed op het pesten. De veiligheid van de omgeving en van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd onvriendelijk en heeft een achtergrond van macht door intimidatie.

Pesten komt in verschillende vormen voor:

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: " Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz.)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren.

Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen of laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achtervolgen of opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten.
- Dwingen om bezit af te geven.
- Dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Meidenvenijn

Isolatie:

- Steun zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind wordt uitgesloten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis.
- Zich afwenden van een kind; neerbuigend kijken.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Cyberpesten:

- Anonieme berichten versturen via Whatsapp en SMS.
- Schelden, roddelen, bedreigen.

3. De verschillende rollen bij pestgedrag: de betrokkenen.

Bij pesten onderscheiden we verschillende betrokken groepen:

Het gepeste kind; de gepeste

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Kinderen die gepest worden, doen vaak andere dingen dan leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen b.v. een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden, mits de pester daar de kans voor krijgt. Het blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen het pesten en stralen dat dan ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep. Deze angst en onzekerheid worden versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, ze missen in hun gepeste omgeving vrienden om op terug te vallen en ze kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen. Pesten is een groot probleem voor kinderen. Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag. Het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Ze zijn bang voor een net zo groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe.

Mogelijke signalen van pesten:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuis komen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen boodschappen durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

Het kind dat pest; de pester

Pesters zijn meestal gewoon gezonde kinderen die graag willen wat elk kind wil nl: een hoge sociale status en geliefd zijn. Pesten is een manier om die status te bereiken. De pester vindt deze status belangrijker dan affectie. Hij is dan ook vaak populair, maar niet geliefd. Ook kent hij het gevoel van goed en kwaad, net als ieder ander kind met een geweten. Hij overtuigt zich ervan dat pestgedrag gerechtvaardigd is. Dit doet hij b.v. door de verantwoordelijkheid bij een ander te leggen ("Hij begon..."), te bagatelliseren ("Ze mag niet meedoen, nou én ..") of zelfverdediging ("maar hij zei stomme koe..."). Het komt echter ook regelmatig voor dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer gepest te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving als pester gaan opstellen. Oorzaak kan ook onveiligheid/onzekerheid van de pester zelf zijn. Bij jongens komt uitdaging naar het gezag (de leerkracht, ouders, trainer, overblijfkraft) bij het pesten wel eens voor. Meisjes pesten vaak minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke meestal niet aan de orde is. Ze pesten eerder met woorden of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming. Fysiek geweld komt minder voor.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak genoemde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een gevoel incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste gedrag te vertonen. Door hun beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om gelijkwaardige vriendschap op te bouwen en te onderhouden

Vaak echter blijken deze kinderen uiteindelijk net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om met andere kinderen een gezonde relatie op te bouwen.

De andere leerlingen uit de groep

Omdat pesten gezien wordt als groepsproces spelen ook, naast de pester en het gepeste kind, de andere kinderen in de groep een belangrijke rol. Zij bepalen óf, hoeveel en met welke gevolgen er gepest wordt.

De andere rollen in een groep kunnen als volgt omschreven worden:

De meeloper

De dader neemt het initiatief om iemand te pesten en de meeloper doet mee met pesten. Zij zitten vaak in dezelfde populaire groep. Dader en meeloper wisselen vaak van rol, de één begint en de ander doet mee en andersom.

De aanmoediger

De aanmoediger speelt een cruciale rol bij het voortduren van pesten. Hij moedigt de pester aan door geamuseerd te kijken als er gepest wordt. Het is namelijk statusverhogend om de lachers op de hand te krijgen.

De buitenstaander

Bij pesten is niets doen ook een daad. Door te zwijgen stem je toe dat er gepest wordt en tolereer je dat er gepest wordt. Als zwijgen lang duurt, wordt het steeds normaler om het gepeste kind slecht te behandelen.

De verdediger

Neemt het op voor de gepeste. Zijn gedrag is erop gericht om relaties goed te houden. Net als de pester weet de verdediger goed wat mensen denken en voelen. De verdediger heeft relatief veel zelfvertrouwen. Hij vindt, in tegenstelling tot de pester, affectie belangrijker dan status. De verdediger is vaak populair.

Ouders en leerkrachten

Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. De school vraagt ouders van kinderen die gepest worden, ouders die merken dat een ander kind gepest wordt of ouders die zien dat hun eigen kind pest, dit te melden. Dit is in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van alle kinderen. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in.

Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag of onschuldige streken.

4. Preventieve maatregelen

1. Binnen het Cluster wordt gewerkt met "De vreedzame school" (Vitus) en "Kwink" (Catharina) . Beiden zijn SEO (Sociaal Emotioneel Leren) methodes. In bijlage 1 en 2 staat een uitleg waarin wordt aangegeven hoe de scholen preventief werken aan een veilig leef- en leerklimaat.
2. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas. Dit gebeurt aan het begin van het schooljaar en tijdens het jaar regelmatig. Het onderling plagen en pesten wordt hierin benoemd en besproken in alle groepen van de scholen.
3. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek of andere (werk)vorm.
4. Binnen het Cluster wordt jaarlijks de veiligheidsmonitor afgenomen van Vensters PO. Zo kan een indruk verkregen worden over de het al dan niet veilige leef- en leerklimaat binnen de scholen en al dan niet maatregelen genomen worden of aanpassingen gedaan op de werkwijze.
5. Op beide scholen bestaat een leerlingenraad, die met regelmaat op de jaarkalender terugkomen. Sociale veiligheid staat als vast agendapunt op de agenda. "Pesten" wordt specifiek benoemd en besproken.
6. Leerkrachten zijn alert op onveilige situaties waarin een pester de kans krijgt om zich te manifesteren.

5. Repressieve maatregelen

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind (met behulp van het stappenplan, zie bijlage 3). Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in Parnassys (leerlingvolgsysteem) bij zowel de pester als het gepeste kind.
2. Indien er sprake is van pestgedrag in de groep, zal de leerkracht dit met betrokkenen bespreken. Met de Intern begeleider en directie wordt de strategie en de daarmee te ondernemen stappen bepaald. Het team wordt op de hoogte gebracht. Belangrijk is dat alle medewerkers geïnformeerd zijn, zodat gezamenlijk toezicht zoveel mogelijk is geborgd.
3. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester al dan niet in het bijzijn van hun kind door de leerkracht, IB of directie op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Bij dit gesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. De leerkracht noteert in Parnassys de gebeurtenissen, inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken.
4. Indien het probleem zich blijft herhalen roept de directeur de ouders op school voor een gesprek. Van dit gesprek wordt een notitie in Parnassys gemaakt.
5. Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar een externe hulpverlener.
6. Indien het pestgedrag van de pester niet stopt kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen zoals isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school

6. De pedagogische invulling.

De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol.

Alleen het hebben van een anti-pestprotocol zal ongewenst gedrag niet laten verdwijnen. Het is belangrijk pestgedrag duidelijk in beeld te hebben en te houden. Daarover zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Een leerling kan over het pesten vertellen aan iedere leerkracht, ook als het niet de eigen leerkracht is. De leerkracht aan wie het verteld wordt functioneert dan als vertrouwenspersoon voor het kind en koppelt het probleem terug naar de direct betrokken leerkracht. Daarbij is het belangrijk vertrouwelijk met de informatie om te gaan en het betrokken kind op de hoogte te houden.
- De leerkracht vertelt dat het pesten verkeerd is en niet geaccepteerd wordt en dat het goed is dat het kind hulp vraagt aan een volwassene. De eigen leerkracht spreekt met de pester en de andere kinderen in de klas die erbij betrokken zijn.
- Het team wordt op de hoogte gebracht zodat alert gereageerd kan worden.
- De ouders van de kinderen, de pester(s) en het gepeste kind, worden op de hoogte gebracht.

Hulp aan het gepeste kind:

Gesprekken met de leerkracht, ouders en / of vertrouwenspersoon. Naast incidentele momenten worden ook vaste gespreksafspraken gemaakt met het kind en / of de ouders om de voortgang te bespreken. In deze gesprekken kan besproken worden welke vormen van extra hulp nodig zijn om de ervaring te verwerken en verder te voorkomen. (bijv. schriftje om gedachten in te noteren, training, hulp bij het buiten spelen, activiteiten in de groep etc.) Van de gesprekken en afspraken wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Hulp aan de pester:

Een gesprek waarin de pester mag vertellen wat er gebeurd is. De regels van de respectievelijke school worden herhaald en besproken. Er wordt verteld dat pesten niet geaccepteerd is. Er wordt een afspraak gemaakt voor een vervolggesprek met kind en / of ouders. Van de gesprekken wordt een notitie gemaakt in Parnassys. De leerkracht zal met de leerling de oorzaak en het gevolg van het pesten bespreken. Als het pestgedrag blijft doorgaan, roept de school al dan niet externe hulp in. Als deze hulp niet leidt tot verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers:

In de klassen zal het op een goede manier omgaan met elkaar regelmatig besproken worden. Het onderwerp pesten en cyberpesten komt daarbij jaarlijks aan bod. Na een incident bespreekt de leerkracht met de klas wat er is gebeurd en wat de afspraken zijn bij pesten. De kinderen worden opgeroepen hulp te vragen aan een volwassene als ze pesten zien gebeuren en afstand te nemen van het pesten en het gepeste kind te ondersteunen. Kinderen die dit doen worden daarvoor gecompimenteerd. Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij pesten afkeuren. Zij kunnen bespreken wat de juiste stappen zijn als een kind pesten ziet gebeuren. (zeker niet mee pesten, stelling nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht vertellen) Ouders kunnen benadrukken dat praten over pesten iets anders is dan klikken.

Hulp aan de ouders:

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pester en gepeste worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Zij worden uitgenodigd op gesprekken met en over hun kind. Voor ouders moet het schoolklimaat zo zijn dat zij weten dat de school open staat voor het delen van zorgen. De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers wordt gevraagd het bij een teamlid te melden als zij weten dat een kind gepest wordt.

De schoolregels van de Vitus:

Grondwet en schoolregels

Aan de hand van de kernwaarden hebben we een grondwet opgesteld. De grondwet hangt in iedere klas, bij de ingangen en in de hal van de school. We hebben 4 algemene schoolregels, die hangen op zichtbare plekken in de school. In iedere klas zijn klassenregels opgesteld die door de kinderen zijn ondertekend.

GRONDWET

Op de Vitusschool hoort iedereen erbij.
We zorgen ervoor dat iedereen zich prettig voelt.
Iedereen is én leert anders, dat mag!
We praten met elkaar en luisteren naar wat de ander zegt.
We helpen elkaar en conflicten lossen we samen op.

De Vlaedzime School

SCHOOLREGELS

Voor groot en klein zullen we aardig zijn!
Binnen is een wandelgebied buiten hoeft dat lekker niet!
We zullen goed voor onze spullen zorgen, zodat ze weer te gebruiken zijn morgen!
We gebruiken de plekken waarvoor ze zijn, dat is voor iedereen super fijn!

De Vlaedzime School

De schoolregels van de Catharina:

Regels Catharinaschool

De Catharinaschool is de plek waar we leven en leren in een veilige sfeer, iedereen mag zich hier thuis voelen!

Wij horen bij elkaar

Wij hebben oor, hart en oog voor elkaar

Wij respecteren dat anders zijn mag

Wij zorgen voor elkaar

Wij zorgen voor onze omgeving

Bijlage 1: Vreedzame school, Vitus

Om de sociaal emotionele ontwikkeling te begeleiden en stimuleren, zetten we de methodiek van de Vreedzame school in.

Dit programma streeft naar een klimaat in de school en in de klas waarin betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de kinderen centraal staat. De school wordt een democratische gemeenschap, waarin ook de kinderen een stem hebben, zich gezien en gehoord voelen, en op een positieve manier met elkaar omgaan.

Dit bevordert niet alleen het plezier waarmee kinderen naar school gaan, maar zorgt ook voor een werkklimaat waarin veel geleerd kan worden.

Conflictoplossing is hierbij een belangrijk onderdeel.

Kinderen leren hoe je constructief met conflicten om kunt gaan. Leerlingen worden opgeleid tot leerling-mediators, die helpen bij het oplossen van conflicten.

Leerling-mediators worden opgeleid, om kinderen te helpen, die niet zelf een conflict kunnen oplossen. Zij helpen kinderen, als ze dat willen en rustig zijn. De leerkrachten bewaken dat de mediatie veilig en succesvol kan zijn.

De Vreedzame School is een programma voor de hele school. Het programma is zo opgebouwd dat in alle groepen dezelfde 6 thema's / blokken aan bod komen:

- Blok 1 We horen bij elkaar (over groepsvorming omgaan met elkaar)
- Blok 2 We lossen conflicten zelf op (leren omgaan met conflicten)
- Blok 3 We hebben oor voor elkaar (over communicatie)
- Blok 4 We hebben hart voor elkaar (over gevoelens)
- Blok 5 We dragen allemaal een steentje bij (verantwoordelijkheid)
- Blok 6 We zijn allemaal anders (over verschillen en overeenkomsten).

In alle groepen wordt gedurende het schooljaar tegelijkertijd aan dezelfde thema's / blokken gewerkt.

De volgende sociaal-emotionele vaardigheden komen in het programma aan bod:

- Inzicht in het effect van je eigen gedrag op anderen.
- Inlevingsvermogen: jezelf kunnen en willen verplaatsen in anderen.
- Rekening houden met anderen; de ander serieus nemen.
- Herkennen van gevoelens.
- Omgaan met gevoelens.
- Controle over jezelf; een rem op hinderlijk impulsief gedrag.
- Conflicten oplossen door win-win situaties.
- Meedenken hoe sommige dingen in de klas geregeld worden.
- Zelfvertrouwen/ positief zelfbeeld versterken.

Tien keer Kwink

Kwink...

1. Is een methode voor sociaal-emotioneel leren - inclusief burgerschap, sociale integratie en mediawijsheid - voor de hele basisschool.
2. Helpt verstorend gedrag - waaronder pestgedrag - voorkómen door kinderen met een groepsbrede aanpak positief gedrag aan te leren.
3. Wordt volledig online aangeboden op drie niveaus: onder-, midden- en bovenbouw en bestaat uit twintig lessen per jaar.
4. Werkt op basis van vijf fundamentele levensvaardigheden (competenties) voor sociaal-emotioneel leren en een aantal belangrijke, wetenschappelijk bewezen inzichten.
5. Zet de transitie (het geleerde toepassen in de praktijk) centraal. Uit onderzoek blijkt dat SEL-lessen alleen dan effect hebben.
6. Vindt preventie in het kader van passend onderwijs van groot belang, zodat met snelle, lichte maatregelen en interventies 'reparatie achteraf' vermeden kan worden.
7. Levert - in combinatie met goed klassenmanagement en door rekening te houden met groepsdynamische processen - een veilige leer- en leefomgeving op voor de hele groep.
8. Is erop gericht om door deze positieve groepsaanpak ook de leeropbrengsten voor vakken als taal, rekenen en lezen te verhogen.
9. Is voor kinderen van de onder- en middenbouw een oefenomgeving door een fictieve 'wereld' aan te bieden waarin dieren, met uitgesproken menselijk gedrag, situaties meemaken die zich ook in de gewone wereld kunnen voordoen, zodat er herkenning en/of identificatie mogelijk is voor leerlingen; en werkt voor de bovenbouw met speciaal gemaakte animaties.
10. Is door de onafhankelijke Erkeningscommissie Interventies positief beoordeeld waardoor de theoretische onderbouwing van Kwink erkend is als 'goed onderbouwd'. Kwink is daardoor opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd Instituut (NJI).

Wij werken met Kwink aan

- * persoonlijke groei
- * sociaal-emotionele vaardigheden
- * een sterke en veilige groep

Bijlage 3: Stappenplan

Wat doe ik als ik gepest word?

- 1) Stop zeggen! Aangeven waarmee de ander moet stoppen.
- 2) Weg lopen!
- 3) Het aan iemand vertellen!

Wat doe ik als ik zie dat een ander gepest wordt?

- Tegen de pester stop zeggen
- Niet lachen om de pester
- Afkeuring op je gezicht laten zien
- Het gepeste kind wegroepen/ meenemen
- Het kind helpen voor zichzelf op te komen
- Hulp halen
- Het gepeste kind achteraf troosten/ gesprekje voeren

